

1. A MAGYARORSZÁGI REFORMÁCIÓ KIBONTAKOZÁSA ÉS HATÁSAI A HAZAI MŰVELŐDÉSRE A XVI. SZÁZADBAN

1.2. MAGYARORSZÁG A 16. SZÁZADBAN

BARTA Gábor: Az Erdélyi Fejedelemség első korszaka (1526-1606). In: Erdély története 1. köt. A kezdetektől 1606-ig. Szerk. Makkai László, Mócsy András. Bp. 1986. 409-541. p.

PÁLFFY Géza: A tizenhatodik század története. Bp. 2000. 2075, 32 p. (Magyar századok)

1.2. BIBLIOGRÁFIA

RÉVÉSZ Imre: A magyar református egyháztörténet általános könyvészete.

http://silver.drk.hu/sites/default/files/feltoltes/kiadvanyok/REVESZ_IMRE-Bibliografia.pdf

1.3. A MAGYARORSZÁGI REFORMÁCIÓ KIBONTAKOZÁSA, FELEKEZETEK KIALAKULÁSA

ÁGOSTON István: Észak-Magyarország reformációja a XVI. század első felében. In: Theologiai Szemle, 1998. 2. sz. 114-122. p.

BARCZA József: Luther és a reformáció Magyarországon. In: Sárospataki Füzetek, 1997. 2. sz. 10-21. p.

BITSKEY István: A reformáció kezdetei Nyugat-Magyarországon. In: Emlékkönyv Barta János 70. születésnapjára. Szerk. Papp Imre, Angi János, Pallai László. Debrecen, 2010. 177-186. p.

Ua.: In: B.I.: Religió, stúdium, literatúra. Tanulmányok a régi magyarországi irodalmi műveltségről. Bp. 2013. 47-65. p. (Historia litteraria; 29.)

BUCSY Mihály: A reformáció százada. In: B. M.: A protestantizmus története Magyarországon 1521-1945. Bp. 1985. 13-98. p.

BUZOGÁNY Dezső: Erdély, a recepta religiók földje. In: Rubicon, 2009. 9. sz. 48-51. p.

CSORBA Csaba: A reformáció kora Abaújban, Borsodban és Zemplénben. In: Széphalom. A Kazinczy Ferenc Társaság évkönyve. 4. köt. Sátoraljaújhely, 1992. 19-31. p.

DIENES Dénes: A reformáció Magyarországon. In: Rubicon, 2009. 9. sz. 40-45. p.

GAÁL Botond: A csengeri reformáció üzenete. In: Szabolcs-Szatmár-Beregi Szemle, 1995. 2. sz. 165-171. p.

ŐZE Sándor: Szegedi Kis István és a medve. (Két végvár és környéke kapcsolatának változása a reformáció elterjedése idején, egy történet tükrében). In: Folia Historica, 17. köt. 19-42. p.

PÉTER Katalin: Hogyan lettek a magyarországi reformátusok kálvinisták? In: Rubicon, 2009. 9. sz. 38-39. p.

PÉTER Katalin: A reformáció Magyarországon. In: P. K.: Papok és nemesek. Bp. 1995. 15-30. p.

SZABÓ József, S.: A protestántizmus Magyarországon. In: A protestántizmus Magyarországon. 1. köt. Történeti és helyrajz. Bp. 1928. 9-114. p.

SZAKÁLY Ferenc: A magyar reformáció és Európa. Vallási erőviszonyok a 16-17. században. In: História, 1996. 4. sz. 6-9. p.

http://adtplus.arcanum.hu/hu/view/Historia_1996/?pg=0&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<http://arcanum.hu/hu/adt/>

ZOVÁNYI Jenő: A protestantizmus elterjedése és felekezetekre oszlása, valamint ezek külön szervezkedése 1600-ig. In: Z. J.: A magyarországi protestantizmus története 1895-ig. 1. köt. Máriabesnyő - Gödöllő, 2004. 7-184. p. (Historia incognita. 1. sorozat, Történettudomány; 9.)

1.4. A REFORMÁCIÓ HATÁSA MAGYARORSZÁGON

BARCZA József: A reformáció kibontakozása és progresszív hatása nemzetünk életében. In: Theológiai Szemle, 1989. 3. sz. 154-157. p.

BENDA Kálmán: A kálvini tanok hatása a magyar rendi ellenállás ideológiájára. In: Helikon, 1971. 3-4. sz. 322-330. p.

BOTTA István: Luther Antikrisztus-fogalmának hatása a magyar reformátorok társadalomszemléletére. In: Tanulmányok a lutheri reformáció történetéből. Szerk. Fabiny Tibor. Bp. 1984. 51-65. p.

FERENCZI Ilona: A lutheri liturgia hatása 16-17. századi istentiszteleti rendünkre és annak nyomai századunkban. In: Tanulmányok a lutheri reformáció történetéből. Szerk. Fabiny Tibor. Bp. 1984. 89-102. p.

GAÁL Botond: A reformáció hatásai Magyarországon. In: Széphalom. A Kazinczy Ferenc Társaság évkönyve. 4. köt. Sátoraljaújhely, 1992. 7-17. p.

GERGELY Piroska, B.: A felekezetek hatása az erdélyi keresztnévhasználatra a reformáció és ellenreformáció korában. Budapest – Miskolc, 2003. 104 p. (A Magyar Nyelvtudományi Társaság kiadványai; 219.)

HÖRCSIK Richárd: Kálvin 16. századi magyarországi recepciója. In: Confessio, 2009. 3. sz. 8-28. p.

Ua.: In: Kálvin időszerűsége. Tanulmányok Kálvin János teológiájának maradandó értékéről és magyarországi hatásáról. Szerk. Fazakas Sándor. Bp. 2009. 13-37. p.

PÉTER Katalin: Az alattvalók ellenállási joga Magyarországon a reformáció után. In: Tanulmányok a lutheri reformáció történetéből. Szerk. Fabiny Tibor. Bp. 1984. 66-71. p.

SÁNDOR Balázs: A reformáció hatása a római katolikus egyházra a Tridentinumtól a II. Vatikáni Zsinatig. In: Szij Rezső 90 éves. Írások az ünnepelt tiszteletére. Szerk. Csohány János. Bp. 2005. 547-558. p.

SZABADI István: A kálvini ellenállási jog és magyar értelmezései. In: Rubicon, 2009. 9. sz. 46-47. p.

TOMISA Ilona: A reformáció hatása a 16-17. századi egyházi források tükrében. In: Ethno-Lore, 2012. 29. köt. 369-380. p.

<https://nti.btk.mta.hu/images/evkonyv/2012/tomisailona.pdf>

TÓZSA RIGÓ Attila: A reformáció hatásai a polgári végrendelkezés gyakorlatában, pozsonyi és bécsi források példáján. In: Egyháztörténeti Szemle, 2012. 4. sz. 39-57. p.

<http://www.uni-miskolc.hu/~egyhtort/cikkek/tozsarigoattila.htm>

1.5. AZ ANYANYELVI KULTÚRA, A MAGYAR NYELV ELŐTÉRBE HELYEZÉSE

ABAFFY Erzsébet, E.: Írott és beszélt nyelvváltozat a XV-XVII. században. In: Magyar Nyelv, 1984. 3. sz. 291-297. p.

http://adtplus.arcanum.hu/hu/view/MagyarNyelv_1984/?pg=0&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<http://arcanum.hu/hu/adt/>

HORVÁTH János: A reformáció felekezeti megoszlása. In: H. J.: A reformáció jegyében. A Mohács utáni félszázad magyar irodalomtörténete. 2. kiad. Bp. 1957. 255-480. p.

PÉTER Katalin: A bibliaolvasás mindenkinek szóló programja Magyarországon a 16. században. In: Századok, 1985. 4. sz. 1006-1028. p.

http://adtplus.arcanum.hu/hu/view/Szazadok_1985/?pg=0&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<http://arcanum.hu/hu/adt/>

Ua.: In: P.K.: Papok és nemesek. Bp. 1995. 31-55. p.

SZATHMÁRI István: A reformáció és benne a Vizsolyi Biblia nyelvi hatása. In: Emlékkönyv a Vizsolyi Biblia megjelenésének 400. évfordulójára. Szerk. Barcza József. Bp. 1990. 184-202. p.

TOLCSVAI NAGY Gábor: A nyelvi tapasztalat, az elvontság és transzcendencia nyelvi ötvöződése a korai magyar protestantizmusban. In: "Zengett Színon a zsoltár" A magyar kálvinizmus kulturális és civilizációs hatásai. Szerk. Kulin Ferenc, Veliky János. Bp. 2010. 11-26. p.

VAJDA Aurél: Luther korának kialakuló magyar irodalma. In: Diakónia, 1983. 2. sz. 41-47. p.

1.5.1. BIBLIAFORDÍTÁSOK

KISS Margita: Kincses magyar század. In: K. M.: A magyar Biblia hőskora. A szerémi tragédiától a vizsolyi diadalig. Újvidék - Tóthfalu, 1999. 103-167. p.

KOCSIS Elemér: A magyar nyelvű bibliafordítások története és eredményei a XX. században. In: Theológiai Szemle, 1997. 6. sz. 346-348. p.

LŐRINCZY Éva, B.: Az új magyar protestáns bibliafordítás néhány nyelvi-stilisztikai problémája. In: Magyar Nyelv, 1978. 4. sz. 390-398. p.

http://adtplus.arcanum.hu/hu/view/MagyarNyelv_1978/?pg=0&layout=s

Online hozzáférés az Arcanum Digitális Tudástár (ADT) hozzáférési pontokon:

<http://arcanum.hu/hu/adt/>

MÁRKUS Mihály: A XVI. századi nyomtatott magyar bibliafordítások és a Vizsolyi Biblia. In: Emlékkönyv a Vizsolyi Biblia megjelenésének 400. évfordulójára. Szerk. Barcza József. Bp. 1990. 70-114. p.

NEMESKÜRTY István: A magyar Biblia-fordításokról. In: N. I.: Magyar zsoltár. A magyar nyelvű irodalom születése. Bp. 2001. 9-89. p. (Nemeskürty István összes műve; 3.)

SZÉKELY Tibor: Reformáció és ellenreformáció. In: Sz. T.: A magyar bibliafordítások történetéből 1500–1955. Bp. 1957. 16-30. p.

http://www.ppek.hu/konyvek/Szekely_Tibor_A_magyar_bibliaforditasok_tortenetebol_1.pdf

1.5.2. ÚJ IRODALMI MŰFAJOK MEGJELENÉSE

BITSKEY István: Új irodalmi műfajok. In: B. I.: Hitviták tűzében. Bp. 1978. 132-143. p. (Magyar história)

NEMESKÜRTY István: A magyar népnek, ki ezt olvassa. Az anyanyelvű magyar reneszánsz és barokk irodalom története, 1533-1712. Bp. 1975. 525 p.

Műfaji gazdagodás: az első drámák, az első prózai műfajok, az első lírai versek másfél évtizede – 1551-1566. 77-158. p.

A magyar reneszánsz fénykora. 159-280. p.

VARJAS Béla – KLANICZAY Tibor: A reformáció irodalma. In: A magyar irodalom története. 1. köt. A magyar irodalom története 1600-ig. Szerk. Klaniczay Tibor. Bp. 1978. 311-382. p.

1.6. NYOMDÁK, KÖNYVKIADÁS

BITSKEY István: Könyvkiadás Felső-Magyarországon a 16-17. században. In: Könyv és könyvtár (Debrecen), 20. köt. 5-21. p.

Ua.: B. I.: Virtus és religio. Miskolc, 1999. 37-57. p.

ECSEDY Judit, V.: Magyarországi könyvnyomtatás a 16. században. In: E. J., V.: A könyvnyomtatás Magyarországon a kézsajtó korában, 1473-1800. Bp. 1999. 35-84. p.

GALLI Katalin: A hazai nyomdászat története a 16-17. században. In: G. K.: A könyv története. 2. köt. 1500-tól a 20. század közepéig. Bp. 2005. 91-129. p.

GULYÁS Pál: A könyvnyomtatás Magyarországon a XV. és XVI. században. Bp.

1. köt. 1929. 120 p.

2. köt. 1931. 121-172. p.

MOLNÁR József: Magyar nyelvű könyveket nyomtató nyomdák. In: M. J.: A könyvnyomtatás hatása a magyar irodalmi nyelv kialakulására 1527-1576 között. Bp. 1963. 281-325. p. (Nyelvészeti tanulmányok; 5.)

NEMESKÜRTY István: Az magyar népnek, ki ezt olvassa. Az első magyar nyelvű nyomtatott könyvektől a rendszeres hazai anyanyelvű könyvnyomtatásig, 1533-1554. In: N. I.: A magyar népnek, ki ezt olvassa. Az anyanyelvű magyar reneszánsz és barokk irodalom története, 1533-1712. Bp. 1975. 13-76. p.

PERSOVITS József: Vándornomdászok Magyarországon a 16. században. Bp. 2015. 109, 2 p. (Nyomdász könyvtár)

1.7. OKTATÁS

BENKE György: A református kollégiumok hatása a magyar(országi) közművelődésre. In: Széphalom. A Kazinczy Ferenc Társaság évkönyve, 24. köt. Sátoraljaújhely, 2014. 113-118. p.

BITSKEY István: Református tankönyvkiadói program a 16. század végi Debrecenben. In: B. I.: Religió, stúdium, literatúra. Tanulmányok a régi magyarországi irodalmi műveltségről. Bp. 2013. 47-65. p. (Historia litteraria; 29.)

DIENES Dénes: A protestáns iskola a 16. században. In: D. D. – Ugrai János: A Sárospataki Református Kollégium története. Sárospatak, 2013. 7-17. p.

FEKETE Csaba: Kálvin Sárdon és Radnóton. Hazai tananyag volt az Institucio 1595-ben. In: Tanulmányok Kálvinról és Magyarországi jelenlétéről. Szerk. Gáborjáni Szabó Botond. Debrecen, 2011. 60-115. p.

HÖRCSIK Richárd: A protestantizmus szerepe a humanista szellemű tudomány és oktatás kialakulásában. Debreceni szemle. In: Theologiai Szemle, 1998. 2. sz. 114-115. p.

KISS Tihamér: Kálvin János és genfi iskolája hatása hazánk református kollégiumainak szellemére. In: Confessio, 2004. 1. sz. 87-91. p.

MÉSZÁROS István: A 16. századi városi iskoláink és a „studia humanitatis”. Bp. 1981. 237, 2 p.

MÉSZÁROS István: Antik szerzők vonzásában (a 15. század végétől 1777-ig). In: M. I.: Középszintű iskoláink kronológiája és topográfiája 996-1948. Általánosan képző középiskolák. Bp. 1988. 27-49. p.

MÉSZÁROS István: A kisiskolák kialakulása (1553-1611). In: M. I.: Népoktatásunk 1553-1777 között. Bp. 1972. 40-73. p.

SANDA István Dániel: A reformáció hatása a magyar és az erdélyi protestáns nevelésre. In: Neveléstörténet = History of Education = Erziehungsgeschichte = Histoire pädagogie, 2011. 1-2. sz. 91-99. p.

SZEBENYI Péter: Új korszak kezdete az európai pedagógiában. Az iskolai népoktatás követelménye. In: Magyar Pedagógia, 2001. 3. sz. 393-410. p.

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Szebenyi_MP1031.pdf

TAKÁCS Béla: A magyarországi reformáció iskolaügye. In: Zempléni Múza, 2004. 3. sz. 32-35. p.

http://zemplenimuzsa.hu/04_3/takacs.htm

ZOVÁNYI Jenő: A protestáns egyházi élet és oktatásügy kialakulása. In: Z. J. A magyarországi protestantizmus 1565-től 1600-ig. Bp. 1977. 324-360. p. (Humanizmus és reformáció; 6.)

Összeállította:
Nagyváradai Nóra